Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto
00102 Eduskunta

Viite: Hallituksen esityksen HE 143/2021 vp lausunto

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI TUPAKKAVEROSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Philip Morris Finland Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä HE 143/2021 vp eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta ja toimittaa valtiovarainvaliokunnan verojaostolle tiedoksi seuraavat esitystä koskevat huomiot.

Tupakka- ja nikotiinituotteiden kirjo on kehittynyt huomattavasti vuosien varrella. Kaikki tupakkatuotteet eivät ole terveysriskeiltään samanlaisia. Tieteellisiin tutkimustuloksiin perustuvan tuotekehityksen johdosta on tarjolla savuttomia vaihtoehtoja. Niiden haitat tupakoijille ovat mahdollisesti vähäisempiä kuin haitat, joita savukkeiden polttamisen jatkaminen aiheuttaa. Savukkeet ovat kaikkein haitallisimpia, sillä niissä tupakka palaa muodostaen savua. Asiantuntijat ovat yksimielisiä siitä, että vaikka nikotiini aiheuttaa riippuvuutta, se ei ole tupakasta aiheutuvien sairauksien ensisijainen syy[1].

Kasvava joukko kansanterveysasiantuntijoita ja tiedemiehiä tunnustaakin savuttomien tuotteiden valtavat mahdollisuudet savukkeiden vaihtoehtoina. Esimerkiksi professori Abrams kollegoineen toteaa, että ”*viimeaikoina on kehitetty monipuolinen valikoima vaihtoehtoisia nikotiinituotteita (ANDS), joissa tupakka ei pala ja jotka ovat merkittävästi vähemmän haitallisia kuin savukkeet.*”[2] Näillä vaihtoehdoilla *”on mahdollisuus pysäyttää savukkeiden 120-vuotinen valtakausi” ja ”vaihtoehdot voivat kilpailla poltettavien savukkeiden kanssa tai jopa korvata ne ja näin pelastaa enemmän ja nopeammin ihmishenkiä kuin aiemmin on ollut mahdollista.”*[3]

[1] Ks. esimerkiksi:
Royal College of Physicians, Nicotine without smoke: Tobacco harm reduction (28. huhtikuuta 2016), https://www.rcplondon.ac.uk/projects/outputs/nicotine-without-smoke-tobacco-harm-reduction-0 ;
National Institute for Health and Care Excellence (“NICE”), Tobacco: harm-reduction approaches to smoking, NICE public health guidance no. 45 (kesäkuu 2013), https://www.nice.org.uk/guidance/ph45 ;
Scott Gottlieb, Commissioner of the US Food and Drug Administration, haastattelu CNBC:llä, 24. elokuuta 2017: *“It’s not the nicotine that kills you, it’s all the other carcinogens in lighting tobacco on fire”*, https://www.cnbc.com/2017/08/24/fda-tobacco-product-innovations-can-provide-satisfying-levels-of-nicotine.html .

[2] Abrams, D. et al., *Harm Minimization and Tobacco Control: Reframing Societal Views of Nicotine Use to Rapidly Save Lives*, 39 Ann. Rev. Pub. Health 193 (2018), https://www.annualreviews.org/doi/full/10.1146/annurev-publhealth-040617-013849

[3] Id.

Philip Morris Finland Oy
Itämerenkatu 3
FI - 00180 Helsinki
Business ID 18843436
www.pmi.com

Iso-Britannian alahuoneen tiede- ja teknologiakomitea on vastaavasti todennut, että *"tulisi siirtyä riskit paremmin huomioonottavaan lainsäädäntöön, jossa lait, markkinoinnin sääntely ja valmisteverot perustuvat näyttöön erilaisten tarjolla olevien sähkösavukkeiden ja tupakkatuotteiden suhteellisesta haitasta. Samalla kun tutkittuun tietoon perustuva lähestymistapa on itsessään tärkeä, edistäisi se myös yhteiskunnan toivomaa käyttäytymistä – tupakoinnin vähentymistä ja sähkösavukkeiden ja uusien tupakkatuotteiden suurempaa hyväksyttävyyttä, mikäli tämä on edellytyksenä tupakoinnin vähentämiseksi."*[4]

Ylläoleva on vain otos asiantuntijaäänistä, jotka peräänkuuluttavat maalaisjärkeä tupakan valvontaan. Vastaavia näkemyksiä on paljon tiedemiesten, lääketieteellisen yhteisön edustajien ja kansanterveysammattilaisten joukossa[5].

Lainsäätäjät ympäri maailmaa ovat enenevässä määrin sisällyttämässä savuttomia tuotteita tupakkapoliittisiin strategioihinsa[6]. Keskeinen periaate kuluttajatuotteiden sääntelyssä on, että valmistajia pitäisi kannustaa tarjoamaan kuluttajille vähemmän haitallisia tuotteita aina, kun se on mahdollista. Hallitukset ja terveystoimijat ovat toistuvasti kehottaneet tupakkayhtiöitä puuttumaan tupakoinnin terveysriskeihin ja myös suunnittelemaan ja tuomaan markkinoille savukkeita turvallisempia tuotteita. *"Jopa silloin, kun kyseessä on erikoistapaus tupakka, josta tiedetään, että se aiheuttaa suurta haittaa käyttäjälleen, tupakoijan pitäisi edellyttää valmistajan vähentävän tuotteen haittoja, mikäli se on mahdollista."*[7] Savuttomia tuotteita kehittämällä tupakkayhtiöt ovat vastanneet vaatimukseen.

Sääntely ja veropolitiikka vaikuttavat merkittävästi siihen, että innovaatioiden ja tieteen avulla luotu mahdollisuus toteutuu, ja että vähemmän haitalliset vaihtoehdot ovat tupakoijien saatavilla.

---

[4] U.K. House of Commons, Science and Technology Committee, E-Cigarettes Report, elokuu 2018: https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmsctech/505/505.pdf

[5] Ks. esimerkiksi Miller, T. et al., kirje FDA Commissioner Scott Gottliebille, kesäkuu 2017: https://www.iowaattorneygeneral.gov/media/cms/Gottlieb_letter_497127D63D65F.pdf;
Committees on Toxicity, Carcinogenicity and Mutagenicity of Chemicals in Food, Consumer Products and the Environment, Statement on the toxicological evaluation of novel heat-not-burn tobacco products (joulukuu 2017): https://cot.food.gov.uk/sites/default/files/heat_not_burn_tobacco_statement.pdf;
Clive Bates ja David Sweanor, Rational tobacco and nicotine policy in Brazil: response to ANVISA Public Consultation No. 314, huhtikuu 2017: https://www.clivebates.com/documents/BrazilResponseApril17.pdf;
Public Health England, E-cigarettes and heated tobacco products: evidence review: https://www.gov.uk/government/publications/e-cigarettes-and-heated-tobacco-products-evidence-review;
Norjan Folkehelseinstituttet, Vurdering av skadereduksjon som strategisk element i tobakkarbeidet, saatavissa pyynnöstä: https://einnsyn.no/saksmappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FSaksmappe--983887406--2354--2016&jid=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FJournalpost--983887406--2016--2354--6--2018;

[6] Ks. esimerkiksi, US Food and Drug Administration, HEALTHY INNOVATION, SAFER FAMILIES: FDA'S 2018 STRATEGIC POLICY ROADMAP, tammikuu 2018: https://www.fda.gov/AboutFDA/ReportsManualsForms/Reports/ucm591993.htm;
U.K. Department of Health, Towards a smoke-free generation: Tobacco control plan for England, heinäkuu 2017: https://www.gov.uk/government/publications/towards-a-smoke-free-generation-tobacco-control-plan-for-england;
New Zealand Ministry of Health, Ministry of Health position statement – Vaping products, lokakuu 2017: https://www.health.govt.nz/our-work/preventative-health-wellness/tobacco-control/vaping-smokeless-including-heated-tobacco.

[7] Ks. esimerkiksi ASH UK, The safer cigarette, 3. maaliskuuta 1999: www.ash.org.uk/media-and-news/press-releases-media-and-news/the-safer-cigarette-what-the-tobacco-industry-could-do-and-why-it-hasent-done-it/

Philip Morris Finland Oy
Itämerenkatu 3
FI - 00180 Helsinki
Business ID 18843436
www.pmi.com

"Vähempiriskisten tuotteiden ylisääntelystä voi olla se tahaton seuraus, että sääntely suojelee savukkeita kilpailulta niitä vähemmän haitallisten tuotteiden kanssa ja aiheuttaa sen myötä haittoja."[8]

Koska eri tupakka- ja nikotiinituotteiden riskiprofiilit ovat erilaisia, tupakkatuotteita pitäisikin säännellä niiden suhteellisen riskin mukaan.

"*Lainsäätäjien pitäisi ottaa harkintaan nikotiinituotteiden erilainen verokohtelu, jonka avulla voitaisiin maksimoida tupakoijien kannustimet siirtyä kaikkein haitallisimmista tuotteista vähemmän haitallisiin."*[9]

Vähemmän haitalliset vaihtoehdot tupakan polttamiselle eivät ole riskittömiä. Paras vaihtoehto terveyden kannalta on, ettei koskaan aloita tupakan polttamista tai lopettaa sen kokonaan. Kuitenkin merkittävä määrä ihmisiä jatkaa tupakointia tulevaisuudessakin.[10] Vaihtaminen kokonaan savuttomiin tuotteisiin on näille henkilöille parempi valinta kuin savukkeet.

Tuemme haittojen vähentämistä keskeisenä osana kansanterveyspolitiikkaa sekä vähemmän haitallisten tuotteiden sellaista sääntelyä ja verotusta, joka tekee mahdolliseksi tupakoijien nopean siirtymisen esimerkiksi kuumennettaviin tupakkatuotteisiin. Kunnianhimoinen tavoitteemme on vakuuttaa kaikki aikuiset tupakoitsijat, jotka aikovat jatkaa tupakointia, siirtymään mahdollisimman pian vähemmän haitallisiin tuotteisiin.

Kuumennettavat tupakkatuotteet ja sähkösavukkeet ovat vaihtoehtoja poltettaville tupakkatuotteille, ja niillä voidaan vähentää yksilön riskiä ja koko väestölle aiheutuvaa haittaa. Ne eroavat perustavanlaatuisesti perinteisistä tupakkatuotteista, sillä ne tuottavat savun sijaan höyryä.

Mielestämme tupakka- ja nikotiinituotteita pitäisi verottaa niiden riskiprofiilin mukaisesti eli mitä korkeampi riski, sitä korkeampi vero ja vastaavasti mitä vähäisempi haitta, sitä matalampi vero. Lainsäädännöllä pitäisi määrittää normit vähäisemmän haitan arvioimiseksi. Vähemmän haitallisten tuotteiden valmisteveron pitäisi olla savukkeiden valmisteveroa alhaisempi ja aina matalampi kuin minkään poltettavan tupakkatuotteen.

Mikael von Rabenau
Manager External Affairs

---

[8] Abrams, et al., lausunto Dr. Margaret Chanille, WHO Director General, 26. toukokuuta 2014: https://nicotinepolicy.net/documents/letters/MargaretChan.pdf.

[9] Frank J. Chaloupka, Ph.D., David Sweanor, J.D. ja Kenneth E. Warner, Ph.D., Differential Taxes for Differential Risks — Toward Reduced Harm from Nicotine-Yielding Products, n engl j med 373;7

[10] Bilano, V., Gilmour S., Moffiet T., D'Espaignet ET., Stevens GA., Commar A., Tuyl F., Hudson I., Shibuya K., (2015), Global trends and projections for tobacco use, 1990–2025: an analysis of smoking indicators from the WHO Comprehensive Information Systems for Tobacco Control. The Lancet, Volume 385, No. 9972, s. 966–976: http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(15)60264-1.pdf

Philip Morris Finland Oy
Itämerenkatu 3
FI - 00180 Helsinki
Business ID 18843436
www.pmi.com